

شماره ۳۳

ماهنامه یادداشت، آموزش، اطلاع رسانی
پژوهش ریزی و مدیریت شهری
دوره جدید - سال سوم - شماره ۳۳ - زمستان ۱۳۸۰
۱۱۶ صفحه - ۲۵۰۰۰ ریال

- مدیریت ساخت و ساز شهری
- تخطات ساختمانی در تهران
- ویژگیها و عللها
- اصول مکان یابی مراکز درمانی
- قانون جامع ایمنی، قطعه گشوده
- باغها و کشتزارهای قزوین در تسخیر پروانه ها
- رفاه اجتماعی شهروندان و کنترل ساخت و ساز،
- کوالدین بزرگ، موفقی در توسعه گردشگری
- نظری بر شیراز، گذری بر پارک حاشیه ای چمران
- زمانی در شهر
- مبانی طراحی راههای شهری (۱۴)
- ایمنی حرکت خودرو در محله های شهری
- مسکو، فضاهای عمومی در کانون توجه

گزارش و گفت و گو: ناصر برک پور

ترانه‌های فضای سبز

باغ فردوسی تهران، برنده جایزه آقاخان

اشاره

جایزه بین‌المللی آقاخان در زمینه معماری و معماری منظر در سال ۲۰۰۱ به طرح «باغ فردوسی تهران» تعلق یافت. این جایزه نخستین بار است که به یک پروژه جدیدالاحداث ایرانی تعلق می‌گیرد. نکته جالب توجه اینکه یکی از شهرداری‌های کشور کارفرمای طرح بوده است. ماهنامه «شهرداری‌ها» ضمن تیریک به شهرداری تهران و طراحان و مجری‌شان برای دریافت این جایزه، امیدوار است سایر شهرداری‌های کشور نیز با تهیه و اجرای طرح‌هایی با کیفیت بالا بتوانند موفقیت‌های دیگری در سطح جهان به دست آورند. در نوشته حاضر پس از معرفی بنیاد آقاخان و معیارهای اعطای جایزه به طرح‌های برگزیده، ویژگی‌ها، اهداف و سیاست‌های طراحی باغ فردوسی تشریح شده است. در ادامه مطلب نیز گفت و گویی با غلامرضا پاسیان حضرت، طراح باغ فردوسی، و فرهاد ابوالغیاث، طراح منظر آن، انجام شده است.

برگزار گردید. شهر حلب سوریه به علت داشتن ارزش‌های تاریخی به عنوان میراث بشری شناخته شده است. در مراسم اهدای جوایز در قلعه حلب، علاوه بر آقاخان، نخست‌وزیر سوریه، مقامات دانشگاهی و سیاسی سوریه و هیئت داوران شرکت داشتند.

«مراسم اهدای جوایز سال ۲۰۰۱ در روزهای ۵ تا ۸ نوامبر ۲۰۰۱ طی مراسم باشکوهی انجام گردید.

اگر چه در دوره‌های قبلی، ایرانیان به علی گوتاهون توانستند به سهم شایسته خود دست یابند و فقط در سال ۱۹۸۰ سازمان میراث فرهنگی برای انجام تعمیرات خود در ساختمان عالی قابو در اصفهان موفق به دریافت این جایزه شد. امسال دو طرح ایرانی برنده جایزه آقاخان گردیدند که یکی از آنها در زمینه «معماری و معماری منظر» و دیگری در زمینه «مرکز و بازسازی ابنیه قدیمی» است. طرح باغ فردوسی (گسترش باغ جمشیدیه) که اخیراً طراحی و اجرا گردیده و در سال ۱۳۷۵ قسمتی از آن افتتاح شده است، نورمینه معماری و معماری منظر، و طرح مجموعه فعالیت‌های وزارت مسکن و شهرسازی برای بازسازی ابنیه قدیمی در شهرهای مختلف ایران، با عنوان زندگی جدید در کالبد قدیم، برنده جایزه شدند. در دوره گذشته این جایزه نیز طرح باغ جمشیدیه تهران جزو پروژه‌های برگزیده بوده است.

جوایز اهدایی به هر طرح سه نوع مختلف هستند: لوح و جایزه برای طراحان طرح، لوح برای کارفرما، و تندیس برای نصب در محل پروژه.

گروهی از معماران، به نمایندگی از طرف هیئت داوران، پروژه‌های را که بدین ترتیب مشخص می‌شوند مورد بازدید قرار دهند. براساس این بازدید، گزارش فنی کاملی از پروژه تهیه و به هیئت داوران ارائه می‌گردد. مجموعه اسناد ارسال طراحان طرح، همراه با این گزارش فنی، ملاک انتخاب نهایی داوران قرار می‌گیرد.

در هر دوره در هر یک از زمینه‌های چندگانه مورد نظر بنیاد، یک طرح به عنوان برنده جایزه انتخاب می‌شود. هدف بنیاد آقاخان از اهدای جایزه، «ارتقای توجه به غنا و تنوع فرهنگ و سنن معماری و ایجاد همبستگی و ارتباط بین معماران و دست‌اندرکاران جهان اسلام و مسلمانان در دنیای امروز است. و [بدین ترتیب] و طرح‌هایی که به بهترین وجه بیانگر این توجه و نگرش باشند انتخاب می‌گردند» (۱).

مراسم اهدای جایزه آقاخان به طراحان طرجه‌ها، هر سه سال یک بار در یکی از کشورهای اسلامی برگزار می‌شود. این مراسم در سال جاری که در شهر حلب سوریه و در قلعه تاریخی حلب، بنیاد آقاخان آن را در دست بازسازی دارد،

پیشینه جایزه آقاخان در زمینه معماری به سال ۱۹۷۵ می‌گردد. بنیاد آقاخان مؤسسه‌ای فرهنگی است که مرکز آن در ژنو قرار دارد. جایزه آقاخان هر سه سال یکبار به طرح‌هایی که در زمینه معماری، سیاست‌های مسکن ارزان، معماری منظر، میراث تاریخی، آموزش معماری، معماری بسوی، تکنولوژی معاصر، و کاربرد ساده تکنولوژی هم‌اکنون با محیط دارای نوآوری باشند اهدا می‌گردد.

این جایزه امروزه یکی از جوایز مهم و شناخته شده بین‌المللی در زمینه‌های مرتبط با معماری است. توجه انتخاب و اعطای جوایز به این صورت است که در هر دوره از بین پروژه‌های اجرا شده در سراسر کشورهای اسلامی پروژه‌هایی که دارای شرایط شرکت در مسابقه باشند، به وسیله کارشناسان صاحب‌نظر این کشورها انتخاب و به بنیاد آقاخان معرفی می‌گردند. تعداد پروژه‌های معرفی شده در هر دوره معمولاً بین ۳۰ تا ۵۰ پروژه است. پس از بررسی‌های هیئت داوران از بین آنها حدود ۳۰-۴۰ پروژه برتر برای بررسی بیشتر در دور دوم انتخاب می‌شوند.

جوایز اهدا شده برای باغ فردوسی تهران به غلامرضا پاسبان حضرت به عنوان طراح طرح، فرهاد ابوالضیاء به عنوان طراح فضای سبز، غلامحسین کرباسچی شهردار وقت تهران، و ابوالقاسم آشوری معاونت عمرانی وقت شهرداری تهران به عنوان کارفرما تعلق گرفت که جایزه کرباسچی و آشوری به نماینده شهرداری تهران، یعنی رئیس سازمان پارکها و فضای سبز شهر تهران اهدا گردید. همچنین تندیس برای نصب در محل طرح نیز به نماینده شهرداری تهران تحویل داده شد.

میانی انتخاب طرح به وسیله هیئت داوران: نظر هیئت داوران در مورد طرح باغ فردوسی تهران و علل برگزیده شدن آن که در کتاب معرفی طرح‌های برگزیده درج شده، به این شرح است:

«طرح باغ فردوسی به خاطر برخورد توجویافته‌اش با طراحی محیط زیست، که توسعه شهری را محدود کرده و آگاهی را در میان شهروندان تهران نسبت به طبیعت و حفاظت آن افزایش داده، انتخاب شده است. باغ فردوسی به عنوان مکتبی تفریحی - فرهنگی به صورت فضای باز و پارک، فضاهایی را برای اندیشه ورز کردن تفریح خانواده‌ها و ارتباطات اجتماعی ولدت بردن از فرهنگ محلی و سرگرمی تأمین می‌کند.

با کاربرد رؤیگونه مواد و مصالح و تندیسهای پرتحرک و منظرسازی طبیعی، بهترین ستهای طراحی باغ در منطقه به کار گرفته شده است تا در مقابل فرمهای یکنواخت و کسالت‌آور شهری، تغییراتی با نشاط ایجاد گردد.»

سابقه طرح باغ فردوسی

بنا به گفته طراح باغ فردوسی، طی سالهای ۱۳۵۷ - ۱۳۵۵ باغ جمشیدیه در شمال تهران و در انتهای خیابان جمشیدیه طراحی و احداث گردید. استقبال مردم از این باغ عمومی (پارک) به حدی بود که نگهداری فضای سبز و عناصر موجود در آن را دشوار ساخت و شهرداری را بر آن داشت تا برای پاسخ‌گویی به هجوم مردم، فضای این باغ را گسترش دهد. این باغ که به وسیله دو دره محدود شده بود، فقط از سمت شمال و

شمال غربی - یعنی برقرار ارتفاعات بیش از ۱۸۰۰ متر - قابلیت توسعه داشت.

معاونت عمرانی وقت شهرداری تهران از غلامرضا پاسبان حضرت، یکی از طراحان باغ جمشیدیه، دعوت کرد که طرح جدید را طراحی کند. بدین ترتیب قرار داد مطالعه و طراحی طرح بین مهندسین مشاور بافت شهر از یک طرفه و معاونت عمرانی شهرداری تهران از طرف دیگر، در سال ۱۳۷۱ منعقد گردید. سازمان مشاور فنی و مهندسی شهر تهران نیز از طرف شهرداری تهران بر این قرار داد نظارت داشت.

بنا به پیشنهاد مشاور قرار شد ابتدا

پیشنهاد گردید: زیرا در مطالعات راهبردی طرح، همجواری اردوگاه باهنر (اردوگاه پیشاهنگی منظریه) مورد توجه قرار گرفته و مجموعه باغ منظریه، جمشیدیه و توسعه جمشیدیه (باغ جدید) به عنوان یک مجموعه فرهنگی پیشنهاد شده بود.

بر اساس نتایج مطالعات کلان، طراحی گسترش باغ جمشیدیه در سال ۱۳۷۱ آغاز گردید. نام این باغ بعداً به پیشنهاد طراح و برای تجلیل از فردوسی، شاعر بزرگ و ایرانی آزاده‌ای که عمر خود را وقف نجات زبان فارسی و وحدت اقوام ایرانی کرد، به نام «باغ فردوسی» نام‌گذاری شد. در سال ۱۳۷۲ طرح باغ تصویب شد و عملیات

محور اصلی حرکت

اجرای آن آغاز گردید. در نهایت بخش غربی باغ که آماده شده بود در تاریخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۰ به دست رئیس جمهور وقت افتتاح گردید. لازم به یادآوری است که در زمان حاضر بخش مرکزی باغ (شامل محور آشارها، باغ مجسمه‌ها و نمایشگاه گیاهان کوهستانی) به علت فقدان بودجه به صورت نیمه تمام رها شده، و مبادگاه فرهنگیهای ایران هنوز احداث نشده است.

اهداف و ایده‌های طرح

به عقیده طراح باغ فردوسی، اهداف و ایده‌های اصلی ارائه شده در این محدوده در دو سطح کلان و اجرایی مطرح می‌گردد زیرا همان گونه که در سابقه طرح عنوان شده باغ فردوسی قسمتی از ایده طرح

مطالعاتی عمومی تر در مورد دره‌های مجاور صورت گیرد تا هماهنگی لازم بین باغ جدید و اراضی و ارتفاعات و دره‌های پیرامونی به وجود آید. بدین منظور مطالعات با مقیاس کلان (راهبردی) و با نام طراحی محیطی دره‌های کلک‌چال انجام شد و برای چهار دره دارآباد، جمشیدیه، تنگ حصارک و گلابدره طرح راهبردی تهیه گردید. این طرح در سال ۱۳۷۲ به تصویب رسید.

در طرح راهبردی برای حفظ ارتفاعات، اراضی یایکوهی و دره‌ها، پیشنهادها و طرح‌های متناسب با وضعیت شهری - محیطی هر منطقه ارائه شده است. در این طرح محدوده توسعه باغ جمشیدیه با عملکرد فرهنگی به خصوص برای نسل جوان

بزرگ تری است که تحت عنوان طراحی محیطی دره های کلک چال برای نجات دره ها مطالعه و تصویب شده است.

اهداف و ایده های طرح در هر یک از دو مقیاس کلان (طراحی محیطی) و اجرایی (طرح باغ فردوسی) متفاوت و متناسب با مقیاس آنهاست. در مقیاس کلان سه هدف اصلی حفاظت طبیعت در مقابل فرسایش و تخریب، توسعه بی رویه شهر و آشفته بی رویه و تسهیل ارتباط بین مردم و طبیعت مورد توجه بوده است. برای تحقق هر یک از اهداف

حفاظتی طبیعی و مشخص کردن محدوده های بکری که نباید در آنها مداخله و دستکاری صورت گیرد.

همچنین ایجاد موانع طبیعی، فیزیکی، قانونی در مقابل توسعه بی رویه شهر به عنوان راهبرد حفاظت طبیعت در مقابل توسعه بی رویه شهر تعریف شده که از جمله سیاست های اجرای آن می توان به پیشنهاد ضوابط قانونی جلوگیری از ساخت و ساز و پیشنهاد جلوگیری ایجاد موانع طبیعی و فیزیکی متناسب با هر منطقه اشاره کرد که ایده های اجرایی آن عبارتند از:

۱- پیشنهاد ایجاد خیابان مشجر

می شود که ایده های اجرایی آنها نیز عبارتند از:

معرفی هویت و توان هر یک از دره ها و راه های حفاظت از آنها، پیشنهاد مسیرهای جدید و یا تقویت مسیرهای موجود، معرفی محله های مناسب در دره ها به منظور احداث باغ های کوهستانی (مقصد خانوادها و مبدأ حرکت به طرف کوهستان)، معرفی محله های مناسب برای ایجاد پارک های مورد نیاز مردم (خطی و متمرکز)، معرفی خیابانها و مسیرهایی که باید اصلاح، تکمیل و یا تخریب شوند و تعیین محله های مناسب احداث تله کابین (پاتله سی یز) برای انتقال مردم به ارتفاعات.

گفتنی است به منظور آشنایی بیشتر با مراحل طراحی باغ فردوسی تهران با غلامرضا پاسبان حضرت و فرهاد ابوالضیاء گفت و گویی صورت گرفته که پیش رو دارید.

● به نظر شما تفاوت مهم بین معماری و معماری منظر چیست، و مهم ترین دلایل موفقیت طرح باغ فردوسی چیست؟

۱) من به عنوان معماری که در سالهای اخیر هم طرح معماری و هم معماری منظر کار کرده است، تفاوتی ماهوی بین طراحی معماری و طراحی معماری منظر حس نمی کنم.

ما در طرح معماری فضاهایی را به وجود می آوریم که عموماً مردم را از طبیعت جدا می سازد و به درون فضای طراحی شده معمار هدایت می کنند. این فضاها، غالباً مصنوع است و حس حضور در مکان و زمان از تسلط فضاهای طراحی شده به وجود می آید، در حالی که در معماری منظر و پارک سازی، مردم به درون طبیعت فراخوانده می شوند. در معماری منظر طرحی موفق تر است که ارتباط هر چه بیشتری را بین چهار حس انسان با طبیعت برقرار کند. این چهار حس عبارتند از:

دیدن طبیعت: دیدن عناصر طبیعی چون کوه، صخره، سنگ، آب، خاک، گیاه، رنگ طبیعت، نور، سایه، طلوع و غروب، شنیدن صدای طبیعت: صدای موجودات زنده نظیر پرندگان، صدای عناصر طبیعی

منطقه ای عابر پیاده، دوچرخه، مسیر اضطراری در لبه تماس شهر و کوه، به منظور ایجاد موانع فیزیکی در مقابل توسعه شهر و در عین حال برای ارتباط بین محله های پای کوه که ارتباط آنها به علت شرایط طبیعی گسسته است.

ساماندهی و برنامه ریزی برای حضور مردم نیز به عنوان راهبرد حفاظت طبیعت در مقابل استفاده بی رویه و تسهیل ارتباط بین مردم و طبیعت می باشد که با تعیین هویت و توان هر یک از دره های مجاور شهر، ساماندهی مسیرها و معابر موجود، ایجاد مسیرها و معابر جدید برای حضور و حرکت مردم، ایجاد فضاهای مکث، استراحت و پذیرایی جدید یا حفظ هویت هر دره و ایجاد تسهیلات ارتباطی مردم با طبیعت محقق

مذکور، راهبردها و سیاست هایی تعریف شده است از جمله:

۱- ساماندهی کوهستان برحسب شرایط طبیعی و ایجاد ارتباط بین مردم و طبیعت به عنوان راهبرد حفاظت طبیعت از فرسایش و تخریب تعریف شده که با پهنه بندی اراضی پائیکوهی و کوهستان و دره ها به چهار پهنه اصلی: پهنه توسعه شهری و لبه های آن، پهنه پارک های طبیعی، پهنه طبیعت حفاظت شده و پهنه طبیعت بکر محقق می شود که ایده های اجرایی آن عبارتند از: مشخص کردن محدوده های توسعه شهر برحسب وضعیت طبیعی اراضی پائیکوهی و طرح چهای شهری، مشخص کردن محدوده های کمربند سبز (پارک های طبیعی)، مشخص کردن محدوده های

دیوار های موج خایل خاک

همچون باد، آب و جویبارها. بوییدن طبیعت: بوی گیاهان و درختان طبیعی در بستری از طبیعت. لمس طبیعت: لمس نسیم بر گونه‌ها و بر پوست، لمس گرما و سرمای طبیعی. بنابر این در باغ عمومی (پارک) باید غلبه با عناصر طبیعی و با نزدیک به طبیعت باشد، تا حس بودن در طبیعت به وجود آید. من تصور می‌کنم درک عمیق این احساس و تلاش برای تجسم بخشیدن به آن در طرح، مهم‌ترین دلیل موفقیت آن بوده است. در عین حال، برای طراحی باغ عمومی در دامنه ارتفاعات نکات

باغ فردوسی بوده است، می‌توان در شهرهای دیگر نیز دنبال کرد؟ دهها شهر کشور ما در پای کوهها و یا در دشتهای مجاور کوهها قرار گرفته‌اند - که اصفهان، تهران، مشهد، همدان، شیراز، تبریز، کرج، خرم‌آباد از آن جمله‌اند. متأسفانه توسعه شهری به طرف ارتفاعات موجب قطع رابطه مردم شهرنشین با طبیعت گردیده است. به ویژه در شهرهای بزرگ، به علت تراکم بافت شهر و تراکم فعالیتها، مردم عصبانی و ناامید و به طور ناخواسته بیمار می‌شوند که این

شهرها، به علت همین مشکلات، چندان پرثمر نیست که بتواند کمبود بسیار فضای سبز شهری را جبران کند. متأسفانه همزمان با صرف بودجه‌های کلان از طرف شهرداریها برای ایجاد محدوده‌های کوچک فضای سبز در داخل شهر، اراضی وسیعی در دامنه ارتفاعات مجاور شهرها که می‌تواند جایگزینی ارزان‌تر و مفیدتر برای اراضی سبز از دست رفته شهری گردد، مورد استفاده سازمانهای دولتی و نهادها برای ساخت مسکن ارزان قیمت قرار می‌گیرد.

ارائه الگوی مناسب و واقع‌گرایانه برای اراضی پایکوهی و دره‌ها را محل مناسبی را برای کاربرد بهتر این اراضی و تخصیص آن به استفاده عمومی فراهم می‌آورد. از این طریق به خنثی تخریب میراث طبیعی شهرها، می‌توان کیفیت آن را ارتقا داد و این محوطه‌ها و فضاها را به طبیعت رابه عاملی برای ارتباط انسان و شهر با طبیعت تبدیل کرد. بنابر این قطعاً تجربه ایجاد باغ فردوسی می‌تواند به عنوان الگویی از طراحی شهری - محیطی اراضی پایکوهی برای استفاده مردم شهر مورد توجه قرار گیرد.

● گذشته از ایده‌ها و نظریه‌ای که مطرح گردید، به عقیده شما مهم‌ترین دستاوردهای عملی طراحی و اجرای باغ فردوسی چیست؟

مهم‌ترین دستاوردهای این طرح عبارتند از: ارائه راهی برای جلوگیری از گسترش مخرب توسعه شهر به طرف طبیعت، معرفی ارزشهای اراضی پایکوهی به مردم، جلب توجه مردم، شهرداران و مسئولان نسبت به میراث طبیعی شهرها و تسهیل رابطه بین مردم و شهر با طبیعت.

من در حال نگارش مقاله‌ای هستم که مربوط به انگاره‌ها و آموزه‌های طراحی باغ فردوسی است، و در آنجا به تفصیل دستاوردهای این طرح را بیان خواهم کرد. در عین حال می‌توانم به این نکته اشاره کنم که دستاوردهای طرح باغ فردوسی را می‌توان به تفکیک برای طراحان، کارفرمایان، مردم شهر و نسل جوان معرفی کرد.

● با توجه به اینکه مخاطبان

چندای به شهر تهران از لایه‌ای بونه ها

دیگری نیز وجود دارد که می‌توان به برخی از آنها اشاره کرد: نظیر توجه به سابقه و ارزشهای باغ‌سازی ایران در گذشته، نیاز امروز شهرها و کلان شهرها به باغهای عمومی برای پذیرش جمعیت انبوه و فشرده شهری در دامنه طبیعت، چگونگی ایجاد باغهای عمومی با سطوح بزرگ و با روحیه خاص باغهای ایرانی - که ترکیب مناسبی از عناصر طبیعی آب، خاک، گیاه بوده است - و در عین حال با عملکردهایی متفاوت از باغ ایرانی که بیشتر خصوصی بوده است. توجه به ویژگیهای طبیعی محدوده مورد طراحی در اراضی کوهستان، در اراضی با شیب زیاد، در درون دره‌ها، یا فراز ارتفاعات.

● آیا «ایجاد ارتباط بین انسان و طبیعت» را که ایده اصلی طراحی

وضعیت در دراز مدت موجب تشنه‌ای متعددی در عرصه زندگی فردی و اجتماعی شهرنشینان خواهد شد. یکی از راههای بیرون رفت از این معضل، تلاش گسترده برای ایجاد ارتباط مجدد بین انسان - شهر با طبیعت است. در برخی از شهرهای بزرگ امکان احیای طبیعت در داخل شهر تا حدودی وجود دارد - مانند زاینده‌رود در اصفهان و شهرهایی نظیر خرم‌آباد، تهران، ارومیه و برخی دیگر اما در شهرهای فاقد عناصر قوی طبیعی در داخل شهر، به علت گران بودن زمین، این کار بسیار پرهزینه است. همچنین توانایی حمایتی حقوق و مالی برای اختصاص اراضی بزرگ شهری به فضاها با طبیعت و سبز وجود ندارد. بنابر این تلاش بی‌وقفه شهرداریهای کشور برای ایجاد باغهای عمومی در

عمده شما در اینجا شهرداران، مسئولان و کارشناسان شهرداریها هستند، چه نکته‌ای را با آنان قابل طرح می‌دانید؟

○ طی چند سال اخیر بسیاری از شهرداران و کارشناسان شهرداریهای کشور از باغ فردوسی بازدید کرده و به آن علاقه‌مند شده‌اند، با اظهار تمایل کرده‌اند که در محدوده فعالیت خودشان موارد مشابهی را به اجرا درآورند. لازم می‌دانم یادآوری کنم که برای تهیه و اجرای طرحی موفق که همزمان مورد استقبال شهروندان، کارشناسان و مجامع حرفه‌ای قرار گیرد، لازم است شرایط خاصی نیز به وجود آید.

اگر این شرایط خاص - یعنی اعتماد کامل کارفرما به طراح طرح، ایجاد فضای مناسب و هماهنگی کار اجرایی، و عقد قرارداد با شرح خدمات متناسب - وجود نداشته، طرح باغ جمشیدیه که ۲۵ سال پیش طراحی و اجراء شد، و باغ فردوسی که در سالهای اخیر با همکاری شهرداری تهران به وجود آمد، پدید نمی‌آمد و امکان بروز این موفقیت وجود نمی‌داشت.

اکنون طبیعت پیرامون شهرها یعنی کوهها، تپه‌ها، اراضی پایکوهی و طبیعت درون شهرها یعنی رود - دره‌های شهری در شرف نابودی هستند. وظیفه همه مسئولان و کارشناسان دلسوز کشور است که برای نجات و حفاظت این میراث طبیعی شهرها اقدام کنند، آن را با کیفیتي بهتر به نسلهای بعد تحویل دهند.

برای همه شهرداریهای کشور در نجات میراث طبیعی شهرهای شان آرزوی موفقیت می‌کنم و اگر تجربیات ما بتواند در این باره مفید واقع گردد با کمال علاقه‌مندی ارائه خواهیم کرد.

گفت‌وگو با فرهاد ابوالغیاء، طراح منظر باغ فردوسی

● جناب آقای ابوالغیاء این سؤال را با شما نیز در میان می‌گذاریم که: مهم‌ترین دلایل موفقیت طرح باغ فردوسی را چه می‌دانید؟

○ مهم‌ترین موفقیت این پروژه در هماهنگی آن با طبیعت و احترام به تواناییهای طبیعی محیط و ارتقای کیفیت منظر توأم با دسترسی حساب شده به محیط کوهستان می‌باشد. در این طرح به حفظ توپوگرافی، حذف یا تثبیت عوارض مسئله‌ساز مانند سنگهای سرگردان و حفظ گونه‌های گیاهی موجود و بومی و اضافه کردن بافت و رنگ به صورت درختکاری و گونه‌های گیاهی ماندگار و کوهستانی توجه خاصی مبذول شده است. همچنین امکاناتی برای کنجکاوی نوجوانان و کشف عناصری نظیر مجسمه‌های سنگی یا گیاهان بومی در محیط کوهستان فراهم آمده است.

● به عقیده شما چه تفاوتی در طراحی منظر محوطه‌ها و فضاهای

کوچک شهری با محوطه‌های وسیع حاشیه شهری و اراضی پایکوهی، و به خصوص در طرح باغ فردوسی، وجود دارد؟

○ به عقیده من تفاوت عمده‌ای که در طراحی محوطه‌های حاشیه شهری وجود دارد، این است که در محیطهای طبیعی حاشیه شهری طراحی هماهنگ با طبیعت می‌تواند دوام و زیبایی طرح و محیط، و نیز ماندگاری آن را تضمین کند. به ویژه اگر هندسه طرح هماهنگ با هندسه طبیعی محیط - یا حتی الامکان منطبق با آن - باشد، منتج به موفقیت طرح می‌شود. در حالی که در فضاهای کوچک شهری محدودیتها خیلی کمتر و در نتیجه دست طراح بازتر است. همچنین در طرحهای منظر محوطه‌های وسیع حاشیه شهری استفاده از گونه‌های سازگار با محیط که ماندگاری طرح را تضمین خواهد کرد امکان توسعه هر چه بیشتر این نوع محوطه‌ها را با صرفه اقتصادی و محیطی در شرایط پایکوهی یا حاشیه شهری فراهم می‌کند.

● چه نکته مهمی را در مورد این طرح قابل بیان می‌دانید؟

○ باغ فردوسی با توجه به استقبال مردم و به ویژه جوانان از محیط کوهستان و تثقیق منظر، فرهنگهای مختلف، ورزش، کوه‌پیمایی، جست و جو و کشف مسائل طبیعی جدید، به محیطی جذاب و تأثیرگذار تبدیل شده است.

● از اینکه وقتتان را در اختیار ما گذاشتید متشکریم.

۱- دکتر دراب دیده از اعضای شورای عالی داوران جایزه بنهاد آفتاب.

ماهنامه شهرداریها آگهی می‌پذیرد